

ชื่อเรื่อง รายงานสถานภาพจริยธรรมข้าราชการพลเรือนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ชื่อผู้วิจัย ดร. ปัทมา จันทรเจริญสุข มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ ดร. สุภาพร ศรีสัตตรัตน์
มหาวิทยาลัยสยาม

ชื่อผู้ประสานงานวิจัย ดร. ขนิษฐา สารพิมพ์

ปีที่ทำวิจัย พ.ศ. 2556

หน่วยงานเจ้าของเรื่อง ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

รายงานสถานภาพจริยธรรมข้าราชการพลเรือนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนตามโครงการติดตามประเมินผลและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนประจำปี พ.ศ. 2556 ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนของหัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการและจังหวัด และประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนของข้าราชการพลเรือนทั่วประเทศ รวมทั้งสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมข้าราชการพลเรือนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เพื่อให้สามารถนำผลและข้อเสนอแนะที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาจริยธรรมของส่วนราชการในส่วนราชการทั่วประเทศ โดยใช้วิธีการวิจัย 2 วิธี คือ การศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อใช้ประเมิน 1) สถานภาพจริยธรรมข้าราชการพลเรือนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน 2) ประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนของส่วนราชการและจังหวัด 3) สำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการพลเรือนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ประธานกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการและจังหวัด และหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการและจังหวัด กรอบแนวคิดในการประเมินใช้กลไกขับเคลื่อนมาตรฐานจริยธรรมของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเป็นกรอบการวิจัย เน้นการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลด้านปริมาณ และคุณภาพทั้งผู้ที่ปฏิบัติงาน ผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และประชาชน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ 1) แบบสำรวจการติดตามการดำเนินงานของหัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรมและกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมส่วนราชการและจังหวัด 213 แห่ง ได้รับตอบกลับมา 150 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 70.4 2) แบบสำรวจความรู้ พฤติกรรม และความพึงพอใจต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จำนวน 2,500 ชุด 3) แบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชน จำนวน 2,500 ชุด และ 4) การสัมภาษณ์เชิงลึกประธานกรรมการจริยธรรมและหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม 31 คน ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผลการวิจัย ปรากฏว่า

1. การประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนของส่วนราชการและจังหวัด ผลสำรวจสภาพโดยทั่วไป ส่วนราชการและจังหวัดส่วนใหญ่ มีความถี่ในการจัด ประชุม คณะกรรมการจริยธรรมตามโอกาส และวาระที่จำเป็นมากที่สุด ร้อยละ 68 ส่วนใหญ่มีการจัดตั้งกลุ่มงาน

คุ้มครองจริยธรรมเรียบร้อย ร้อยละ 63.3 มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการจริยธรรม และมี ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการเพื่อขับเคลื่อนประมวลจริยธรรม ร้อยละ 54 แต่ยังมีอัตราค่าจ้างของลูกจ้างของกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม ซึ่งอัตราค่าจ้างส่วนใหญ่เป็นการมอบหมายผู้รับผิดชอบที่ปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ด้วย ร้อยละ 79.3 และมีอัตราค่าจ้างที่ได้รับมอบหมายรับผิดชอบเต็มเวลายังร้อยละ 21.3

ผลสำรวจด้านการดำเนินการตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ของคณะกรรมการจริยธรรม กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการและจังหวัด มีการดำเนินการ ด้านการส่งเสริมจริยธรรม โดยมีการเผยแพร่ ปกป้อง ส่งเสริม ยกย่องข้าราชการที่เป็นแบบอย่างที่ดี ร้อยละ 98.7 รองลงมาคือ การปกป้องจริยธรรมให้แก่ข้าราชการใหม่ ร้อยละ 94.0 และการนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้พิจารณาคู่กับความรู้ในการบรรจุ แต่งตั้งเลื่อนเงินเดือน การย้าย - โอนข้าราชการ ร้อยละ 92.0 ตามลำดับ โดยมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 28.7

การดำเนินงานกรณีมีการฝ่าฝืนจริยธรรม ส่วนราชการส่วนใหญ่มีการ ควบคุม กำกับ ส่งเสริม และให้คำแนะนำในการใช้บังคับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการ ร้อยละ 88.7 รองลงมาคือ ให้ความช่วยเหลือและดูแลข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือนอย่างตรงไปตรงมาไม่ให้เกิดการกลั่นแกล้งหรือไม่ได้รับความเป็น ธรรม ร้อยละ 64.7และมีการดำเนินงานน้อยที่สุดคือ สอดส่อง ดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมในส่วนราชการ ในกรณีที่มีข้อสงสัย หรือมีข้อร้องเรียนว่ามีการฝ่าฝืนจริยธรรมส่วนราชการเพื่อให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมส่วนราชการนี้โดยเร็ว ร้อยละ 21.3

2. รายงานสถานการณ์ภาพจริยธรรมข้าราชการพลเรือนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ผลการสำรวจด้านความรู้ ข้าราชการพลเรือนส่วนใหญ่มีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เฉลี่ยร้อยละ 85.59 โดยมีความรู้เกี่ยวกับประมวลจริยธรรมมากที่สุดเรียงตามลำดับ คือ การมีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และมีความเสียสละ ร้อยละ 98.0 การเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตนรักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของราชการโดยรวม ร้อยละ 96.6 และการที่ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ร้อยละ 96.0

ประเด็น ที่ข้าราชการมีความรู้น้อยที่สุด คือ การต้องรายงานการดำรงตำแหน่งทั้งที่ได้รับค่าตอบแทนและไม่ได้ค่าตอบแทนในนิติบุคคลต่อหัวหน้าส่วนราชการหรือคณะกรรมการจริยธรรม ร้อยละ 56.2 และการอนุมัติโครงการหรืองานที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ร้อยละ 53.4

ข้าราชการมีความคิดเห็นต่อประมวลจริยธรรม โดยให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องการมีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และมีความเสียสละ ร้อยละ 64.6 การต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ร้อยละ 33.6 และการใช้ดุลพินิจและตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ความสามารถ ตรงไปตรงมาและไม่เลือกปฏิบัติ ร้อยละ 26.9

ผลการสำรวจด้านความพึงพอใจ พบว่า ข้าราชการพลเรือนมีความพึงพอใจต่อสถานการณ์จริยธรรมข้าราชการพลเรือน ในระดับมาก เฉลี่ยรวม 3.72 โดยมีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่องการ ปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของทางราชการ : ไม่ถ่วงเวลา ให้ข้อมูลครบถ้วน ไม่บิดเบือน ไม่ใช้ข้อมูลในการอื่นที่

เอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น คะแนน 3.84 รองลงมาคือ การ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม : เป็นกลาง เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่เรียกรับผลประโยชน์อันมิควรได้ คะแนน 3.83 และมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน : รักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพ ใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า ประหยัด ทำงานเต็มกำลังความสามารถ คะแนนเฉลี่ย 3.82 โดยมีความพึงพอใจน้อยที่สุดในเรื่อง ยึดมั่นกระทำในสิ่งที่ถูกต้องและจรรยาวิชาชีพ: ตัดสินใจยืนหยัดที่จะปฏิบัติราชการด้วยยึดถือความถูกต้องชอบธรรมแม้ว่าจะขัดกับความต้องการของผู้บังคับบัญชา คะแนน 3.43 ซึ่งยังอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ส่วนความพึงพอใจต่อการประพฤติปฏิบัติของหัวหน้าส่วนราชการในหน่วยงานมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยรวม ๒.๖๑ โดยมีความพึงพอใจด้าน มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน : รักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพ ใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า ประหยัด ทำงานเต็มกำลังความสามารถ มากที่สุด 2.69 คะแนน รองลงมาคือ ปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของทางราชการ : ไม่ถ่วงเวลา ให้ข้อมูลครบถ้วน ไม่บิดเบือน ไม่ใช่ข้อมูลในการอื่นที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น 2.67 คะแนน คะแนนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตนอย่างซื่อสัตย์ ปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการ มีผลงานดีเด่น มีความรู้ ความสามารถ ขยัน มีคุณธรรม น่านับถือ 2.65 คะแนน ส่วนความพึงพอใจน้อยที่สุด คือเรื่อง ยึดมั่นกระทำในสิ่งที่ถูกต้องและจรรยาวิชาชีพ: ตัดสินใจยืนหยัดที่จะปฏิบัติราชการด้วยยึดถือความถูกต้องชอบธรรมแม้ว่าจะขัดกับความต้องการของผู้บังคับบัญชา คะแนน 2.47 ซึ่งอยู่ในระดับพึงพอใจในระดับปานกลาง

ส่วนการดำเนินการของส่วนราชการและจังหวัดโดยภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่ยังดำเนินการในระดับน้อย เฉลี่ยรวม 2.09 โดยมีการดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อพัฒนจริยธรรมของข้าราชการมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 2.30 รองลงมาคือ มีการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับจริยธรรม ค่าเฉลี่ย 2.16 และที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ การเผยแพร่ให้คู่สมรสญาติพี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูงของข้าราชการให้ทราบถึงประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ค่าเฉลี่ย 1.82

ด้านพฤติกรรมปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการพลเรือนในหน่วยงานมีพฤติกรรม เรียงตามลำดับ รายงานการดำรงตำแหน่งในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ส่วนราชการ และ ไม่มีส่วนได้เสียกับหน่วยงานต่อหัวหน้าส่วนราชการหรือคณะกรรมการจริยธรรม ร้อยละ 80.8 รองลงมาคือ ไม่รับของขวัญทุกกรณี ร้อยละ 78.4 ดำเนินการกับผู้ละเมิดกฎข้อบังคับของหน่วยงาน ร้อยละ 60.6 ส่วนที่มีพฤติกรรมน้อยที่สุด คือ ทักท้วงผู้บังคับบัญชาโดยบันทึกเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษรร้อยละ 4.8

นอกจากนั้น ยังพบว่า ข้าราชการมีแนวโน้มที่จะกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดย ร้อยละ ๗๑ จะทักท้วงเป็นลายลักษณ์อักษรหรือดำเนินการตามคำสั่งและส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรม หากผู้บังคับบัญชาสั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย และร้อยละ ๖๗ ในกรณีที่เคลือบแคลงสงสัยว่ามีการใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้อง จะแจ้งผู้บังคับบัญชาหรือคณะกรรมการจริยธรรม

3. รายงานผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มี ต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการพลเรือนตามประมวลจริยธรรม

การรับรู้ของประชาชนที่มีต่อประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ประชาชนรู้ว่ามี การประกาศใช้ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เพื่อใช้เป็นมาตรฐานทางจริยธรรมกับข้าราชการพลเรือน

สามัญ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดราชการพลเรือน คิดเป็นร้อยละ 31.2 ไม่รู้ คิดเป็นร้อยละ 68.6 โดยรับรู้ผ่านสื่อวิทยุ/โทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ เพื่อน/ญาติพี่น้อง รับรู้จากข้าราชการที่ไปติดต่อด้วย และประกาศของทางราชการ ส่วนสื่อที่รับรู้่น้อยที่สุด คือ สื่ออื่นๆ (สื่อสิ่งพิมพ์)

ประเด็นที่ประชาชนรับรู้มากที่สุด คือ การบังคับใช้ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน รองลงมาคือ รู้ว่ามีประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนเป็นแนวปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับคุณลักษณะของข้าราชการพลเรือนที่มีความ สำคัญมากที่สุด คือ ข้าราชการต้องมีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และมีความเสียสละ รองลงมาคือ ข้าราชการพลเรือนต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ และอันดับที่ 3 คือ ข้าราชการพลเรือนต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่และยี่ ดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ ส่วนคุณลักษณะที่ประชาชนให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ ข้าราชการพลเรือนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน รักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของราชการโดยรวม

ลักษณะพฤติกรรมของข้าราชการพลเรือนที่ประชาชนมีประสบการณ์การพบเห็น โดยภาพรวม พบว่า ประชาชนพบเห็นด้วยตนเองในลักษณะพฤติกรรมทั้งในทางบวกและทางลบ โดยพบพฤติกรรมในทางบวกว่า ข้าราชการพลเรือนมีการปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา ยุติธรรมและโปร่งใสมากที่สุด รองลงมาคือ ปฏิบัติหน้าที่อย่างรวดเร็ว กระตือรือร้น และอันดับที่ 3 คือ ให้ข้อมูลข่าวสารที่ครบถ้วน ถูกต้อง ทันการณ์แก่ประชาชน ส่วนพฤติกรรมในทางลบ ประชาชนพบเห็นด้วยตนเองว่า ข้าราชการพลเรือน มีพฤติกรรมทำงานล่าช้า ทำให้ประชาชนเสียประโยชน์ หรือไม่ได้รับประโยชน์มากที่สุด รองลงมาคือ เลือกปฏิบัติ เลือกให้บริการเป็นพิเศษแก่บุคคลที่รู้จักญาติ เพื่อน และอันดับที่ 3 คือ แสวงหาประโยชน์ เรียกรับผลประโยชน์โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ เช่น รับสินบน เงินใต้โต๊ะ ค่าน้ำร้อนน้ำชา

หน่วยราชการที่ประชาชนพบเห็นด้วยตนเองหรือมีประสบการณ์ที่ดี มากที่สุด คือ โรงพยาบาล รองลงมาคือ หน่วยงานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และอันดับ 3 คือ หน่วยงานของกรมโยธาธิการและผังเมือง ส่วนหน่วยราชการที่ประชาชนมีประสบการณ์ไม่ดี มากที่สุด คือ หน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุข รองลงมาคือ หน่วยงานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และหน่วยงานกรมขนส่งทางบก ตามลำดับ

ความพึงพอใจของประชาชนต่อพฤติกรรมของข้าราชการพลเรือน พบว่า โดยรวมประชาชนมีความพึงพอใจต่อข้าราชการพลเรือนในระดับปานกลาง เฉลี่ย 3.31 โดยมีความพึงพอใจมากที่สุด เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อของข้าราชการพลเรือน รองลงมาคือ การที่ข้าราชการดูแล รักษาและใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างประหยัด ส่วนที่พึงพอใจน้อยที่สุด คือการให้บริการหรือการให้ความช่วยเหลือโดยไม่เลือกปฏิบัติของข้าราชการพลเรือน

หน่วยราชการที่ประชาชนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่มากที่สุด คือ หน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุข รองลงมาคือ กรมที่ดิน และสำนักงานประกันสังคม ส่วนหน่วยราชการที่ ประชาชนมีความไม่พอใจในการปฏิบัติหน้าที่มากที่สุด คือ หน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุข รองลงมาคือ กรมที่ดิน และกรมการจัดหางาน

ประชาชนที่พบเห็น หรือได้ยิน / ได้ฟังเกี่ยวกับข้าราชการพลเรือนที่มีพฤติกรรมหรือสื่อไปในทางทุจริต เห็นเป็นเรื่องปกติคิดเป็นร้อยละ 24.8 และเห็นเป็นเรื่องน่ารังเกียจ คิดเป็นร้อยละ 75.2 และประชาชนพบเห็นข้าราชการพลเรือนมีพฤติกรรมทุจริตหรือสื่อทุจริตมากที่สุด คือประชาชนจะดำเนินการบอกต่อ/เล่าให้ผู้อื่นฟัง มากที่สุด รองลงมาคือ ไม่รู้จะแจ้งหน่วยงานใด และจะแจ้งเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการตามลำดับ

สำหรับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและป้องกันการทุจริต ประพตติมิชอบในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือน พบว่า ประชาชนที่แสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนที่ดีที่สุดคือ การดำเนินคดีและลงโทษอย่างเคร่งครัด รองลงมาคือ ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามระเบียบวิจัยอย่างเคร่งครัด และส่งเสริมให้ประชาชนตรวจสอบและแจ้งการกระทำผิด

ประชาชนที่ต้องการให้มีการดำเนินการปรับปรุงเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมข้าราชการพลเรือน พบว่า ต้องการให้มีการลงโทษอย่างจริงจังต่อข้าราชการพลเรือนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบวินัย รองลงมาคือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบของข้าราชการพลเรือน และการตอบสนองต่อข้อร้องเรียน โดยการตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขและแจ้งผลให้ประชาชนทราบตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไป

1. ควรมีการสำรวจความต้องการด้านอัตรากำลังและงบประมาณในการดำเนินซัพพลายและคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการ
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์การประกาศใช้ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และให้ความรู้เกี่ยวกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนให้ประชาชนได้ทราบโดยทั่วกัน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. ควรมีการวางแนวทางหรือวิธีปฏิบัติเพื่อการคุ้มครองผู้ที่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมมิให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกใช้อำนาจอย่างไม่เป็นธรรม รวมทั้งคุ้มครองผู้ร้องเรียนหรือผู้ให้เบาะแส
4. ควรมีการสอดส่อง ดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมในส่วนราชการกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีข้อร้องเรียนว่ามีการฝ่าฝืนจริยธรรม เพื่อให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างจริงจัง
5. ควรมีการศึกษาค่านิยม / วัฒนธรรมองค์กรที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม
6. ควรมีการทบทวนบทบาทของกลุ่มงานคุ้มครองเพื่อพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
